

VZ, Dit is de laatste perspectiefnota van het college, dus terughoudend beleid. Helder stuk, maar een somber financieel beeld. Deze periode veel gebeurd, veel tot stand gebracht en veel in gang gezet. Gemeente is redelijk netjes op orde voor volgende periode.

VZ Twijfel eerst inhoud of meteen opmerkingen over financiële klem. Aan keuzes wat nog wel, wat nog niet, waarop bezuinigen als we dat nu al willen, gaat een aantal uitgangspunten vooraf. Dat is de basis. De visie Een leven lang ruimte. Ruimte voor iedereen: om mee te doen, om te wonen, Naoberschap 2.0. Daar willen we als gemeente naar toe. Dat is leidend bij eventuele keuzes.

De basis daarvoor is een prima sociaal gemeentelijk beleid. Voor de jeugd, voor WMO, voor participatie, tegen armoede die fnuikend is voor opgroeiende kinderen, met saamhorigheid in dorpen als onderliggend weefsel. Dat is Naoberschap 2.0. Wat de PvdA betreft wordt daaraan volstrekt niet getornd. VZ Juist steun in de rug voor mensen die het al dan niet tijdelijk wat minder hebben getroffen zorgt voor menswaardig bestaan: met sociale contacten en ondersteuning leidend tot deelname aan samenleving. Die inzet geldt ook voor de WMD, die het sociale beleid in den brede krachtig ondersteunt. Om dit te blijven doen en te borgen staat de gemeente aan de lat.

VZ, Essentieel is een prima dienstverlening. Na PvdA motie is dit goed opgepakt. Goede plannen en veelbelovende vooruitgang. Maar nu wel verder doorpakken. Centraal staat mensen betrekken. Niet u vraagt, wij draaien. Maar zorg voor andere manier van werken vooraf: bij nieuwe plannen en bij uitvoering. Ook, Neem mensen bij de hand die niet zo digitaal of taalvaardig zijn. En een goede communicatie over voortgang is ZO belangrijk.

In de komende periode is woningbouw van het grootste belang. PvdA pleit al tijden voor een actiever grondbeleid en meer sociale koop- en huurwoningen. We moeten vaart maken, al duren procedures wel erg lang. Kern is eigen bewoners kansen op de woningmarkt. In de motie, waaraan de PvdA actief heeft meegewerkt kunnen wij ons uitstekend vinden. D66 licht deze verder toe. Als deze raadsbreed wordt aangenomen, is het een steun in de rug voor de wethouder.

Andere hoge prioriteit is duurzaamheid en klimaat. De effecten ervaren we zeker deze weken met hoosbuien aan den lijve. De uitvoering van de visie, ook met de voedselagenda en de maatschappelijke tender mag wel een tandje sneller. We horen daar weinig over. Dat gebrek aan voortgang, maar dat terzijde, zien we trouwens ook bij vitale vakantieparken. Pak dat nu eens gezwind op!

VZ Dan kom ik bij de financiële kern of liever ellende. We zitten door het Rijk en de begrotingssystematiek financieel klem, met grote onzekerheden. Wij hadden de zaak redelijk goed op orde in vergelijking

met andere gemeenten. Bij de voorjaarsnota PvdA al veel over gezegd. Blijvende tekorten zijn langzamerhand al veel breder dan het sociale domein. Kabinet bedenkt iets, vindt: gemeenten kunnen het goedkoper, dus forse korting alvast ingeboekt. En voor structurele problemen pas veel later ad-hoc incidenteel geld. De provinciale eis van een structureel sluitende begroting doet de rest. Dat dwingt het eigen goede beleid kapot te bezuinigen.

VZ Jan Franssen zei in VNG magazine van juni volkomen terecht: Het binnenlands bestuur is verweesd. Kabinet (BiZa) heeft als hoeder van gemeentelijke overheid zijn taken verwaarloosd. Te weinig tijd, te weinig instrumenten en veel te weinig of geen geld om netjes nieuwe taken uit te voeren. Rijk is onbetrouwbare partner, zie opschalingskorting, De conclusie van het college is volkomen terecht.

VZ Maar wel een groot dilemma hoe dit op te lossen:

Stofkam en efficiency levert weinig op. Efficiency gekoppeld aan fikse kortingen is tegenwoordig de mantra van het Rijk.

Al voor gepleit: Dek tekort in 2022 incidenteel. En beschouw de extra bijdrage jeugdzorg structureel. Dat schijnt voor 2022 te mogen. Kijk voor de jaren daarna eerst of en zo ja wat nieuwe kabinet doet;

VZ Dan de plannen en wensen 2022 en m.n. structurele kosten. Samenwerking NMD inkoop. Boek dat na2022 budgettair neutraal in, want levert op termijn geld op. Opstarten in 2022 kan incidenteel want het is toch geen staande organisatie? Hoewel, lijkt een soort verbonden partij: Van aangaan zo'n structurele last/organisatie, als dat zo is, hoort Gemeenteraad iets van te vinden. Boek VVE incidenteel in, want Rijk denkt nog na over vergoeding. Noord zuid route Beilen en Suermondsweeg in 2022 nog niet structureel (of minimaal) inboeken, zijn alleen voorbereidings- en plankosten. Bovendien wordt bespaard op fietspaden Beilervaat en Oranjekanaal. Levert op termijn stuk structurele dekking. RUD. Nog geen besluit over genomen. Officieel weet raad van niets, op kaderbrief geen zienswijze toegestaan, de uitstelbrief begroting was ter kennisname aan de raad. Het structurele geld voor de ambtelijke organisatie is, zoals terecht wordt gezegd, een zaak coalitiebesprekingen, dus ook nog niet structureel inboeken. Wel eens voorstel reële raming personeelskosten.

Bij wensen zonder geldvraag vraag. Cultuur na de culturele gemeente: Hoe gaan we daarmee verder. In de begroting graag een doorkijkje.

VZ Paragraaf speelveld: een opmerking vooraf: De arbitrage sociaal domein is ALLEEN jeugdzorg, geen WMO abonnementstarief of participatie en inburgering. Bovendien van de geraamde 2.1 miljoen is 350 K alweer als bezuiniging of taakstelling al ingeboekt. Daar gaan we weer! Over de pan uit rijzende kosten abonnementstarief zijn, geloof ik, nog landelijke gesprekken gaande. Dat geeft een ander beeld. Maar wellicht moeten we op termijn toch rekening houden met door Rijk afgedwongen versobering.

Daarom is datagedreven werken zo belangrijk om de oorzaken van de oplopende kosten en effecten van ingrepen helder in beeld te krijgen.

Wat het gemeentefonds betreft, dat is volstrekt onhelder wanneer het tot wat leidt. Dus dat moeten nu niet al tot bezuinigingstaakstelling meenemen.

De systematiek voor mogelijke bezuinigingen: een taakstellingsaanpak per beleidsterrein voor sociaal, leidt tot een afbraak van datgene, wat we hebben opgebouwd. Dat is voor ons een niet begaanbare weg in deze periode.

En wat de jaren 2023,2024 en 2025 betreft presenteer maar een niet sluitende begroting. Dat is:

Een duidelijk signaal hoe en door wie we in deze situatie zijn gekomen. Een duidelijk signaal over de rigide begrotingssystematiek van de provincie. Een duidelijk signaal dat we wachten tot er eindelijk een nieuw kabinet komt met besluiten.

Want VZ Een asociaal financieel beleid van rijk moet niet leiden tot een asociale gemeente voor zijn inwoners. Noch in sociaal beleid, noch op andere terreinen, noch in enorme vermeerdering van lokale lasten, die gevolg zijn van gedwongen sluitende begroting! Bovendien, rigoureuze bezuinigingstaakstellingen geven een signaal dat het Rijk op deze manier maar eindeloos kan door gaan.

Samenvattend: goed leesbaar stuk dat ons keuzes biedt, hoe om te gaan met door Rijk veroorzaakte donkere financiële wolken. Als PvdA een duidelijke voorzet: goed sociaal beleid wordt niet aan getornd, kijk kritisch naar de structurele wensen en lever als signaal naar de provincie een niet sluitende begroting voor na 2022.